



# MAAKUNTAJOHTAJAN KOLUMNI

Juho Savo



Maakuntahallitus

16.12.2013

## 1. TUI -risteilijöiden rahoitusuutinen toi valoa talveen

Perjantai-iltana saatu tieto Turussa rakenteilla olevien TUI –risteilijöiden rahoitusratkaisusta oli pitkästä ajasta positiivinen uutinen alalta. Työt jatkuvat. Alihankkijat olivat jo pistämässä pillejä pussiin.

Kun muistaa, että sama asia sovittiin yhtiöiden korkeimman johdon ja rahoittajien kanssa jo keväällä, ymmärtää kuinka hankalassa jamassa edelleen olemme. Joku osapuoli ei pysynyt keväällä solmitussa ratkaisussa vaan sitä jouduttiin muuttamaan, jotta laivat valmistuisivat Turusta sovituksessa aikataulussa.

Meriklusterimme tärkeimmän osan eli telakan omistajayhtiö on niin suurissa talousongelmissa, että se ei pysty saamaan rakennusaikaista rahoitusta jo aiesopimuksin sovituille tilauksille (Scanlines) tai Suomen valtion tarjouskilpailussa nyt uudelleen olevalle jäänsärkijälle. Samaan aikaan ne muutamat muut Euroopan telakat, joilla on edellytykset risteilijärakentamiseen täyttävät tilauskirjojaan. Mm. Suomen ABB:n julkistamat potkurilaitteis-tokaupat Eurooppaan osoittavat kysyntää olevan.

Omistajuuskriisi on siis pahin ongelmamme. Suomen valtion Teollisuussijoituksen suuntaan valmistelema uusi linjaus voi olla osa tulevaisuuden ratkaisuja. Toivottavasti se johtaa kehitykseen, jossa Turun telakka saa taas selkeän, aktiivisen ja vahvan omistajan. Parhaassa tapauksessa omistajuus olisi myös selkeän kasvullista.

## 2. Valtionosuusuudistus rokottaa Varsinais-Suomea

Ikärakennetekijän korvaaminen sairastavuustekijällä koituu Varsinais-Suomen tappioksi. Sairastavuusindeksi on Varsinais-Suomessa koko maan keskitasoa. Täällä ei siis olla sen terveempiä kuin muuallakaan Suomessa, mutta ikärakennetekijä on nykyisessä valtionosuusjärjestelmässä jossain määrin suosinut maakunnan kuntia. Turku on nyt uudistusesityksessä koko maan suurin häviöjä.

Valtionosuuksilla tulee tasata kuntien olosuhde-eroja. Järjestelmän tulisi olla selkeä ja mahdollisimman ymmärrettävä. Arno Miettisen uudistusehdotus on oikeilla jäljillä. Kuntien valtionosuuksien määräytyminen on mutkikas palapeli, johon otetaan kantaa yksinkertaisesti sillä perusteella osoittaako koelaskelma oman kunnan osalta plussaa vai miinusta. Selvitysmies on vaikeassa raossa: pitää tehdä uudistus, mutta mikään ei saa muuttua.

Kokonaisuutena ongelma on myös se, että kun samaan aikaan valtionosuusuudistuksen kanssa tehdään valtionosuusleikkauksia, niin kuntapuolella ei ole juuri muita kuin häviöjä. ([Liitteenä liiton virastossa laaditut muu-tosta kuvaavat diat](#)).

## 3. Maakuntahallitusten puheenjohtajat: Aluehallinnon uudistamisella ja keskittämällä tehoja, tuloksia ja säästöjä!

Maakuntahallitusten puheenjohtajat hyväksyivät viime keskiviikon kokouksessaan yhdessä maakuntajohtajien kanssa ministereille ja puolueille osoitetun yksituumaisen kannanoton, jonka toivotaan vaikuttavan viimeistään seuraavaan hallitusohjelmaan. Eduskunnan perustuslakivaliokunnan pj Johannes Koskisen (Hämeen maakuntahallituksen pj) johdolla valmistellun kannanoton tekijät tietävät, että myös nykyisen hallituksen valmistelussa aihe on ollut. Jos kansliapäällikkö Virtasen valmistelu johtaa keväällä 2014 siihen, että hallitus aloittaa alue- ja keskushallinnon uudistustyön tällä vaalikaudella on kannanotto vahva puheenvuoro myös siihen ([liitteenä](#)).

Omalta osaltani olen käsitellyt samaa aihetta juuri nyt jakeluun saadussa Liiton tiedotuslehti Viirissä 4/2013. Lopputulema siinä on, että Varsinais-Suomen ja Satakunnan maakunnat yhteen täydennettynä kummassakin maakunnassa nyt toimivilla ELY-keskuksilla. Suunnittelu ja resurssit samaan kansanvaltaiseen ohjaukseen.

#### **4. Poliisilaitokset yhteen, niinkö myös pelastuslaitokset**

Ensi vuoden alussa (1.1.2014) Varsinais-Suomen poliisilaitos ja Satakunnan poliisilaitos yhdistyvät Lounais-Suomen poliisiksi. Rakennepakettiin liittyen on esitetty, että myös kuntapohjaiset pelastuslaitokset muodostaisivat tulevaisuudessa samat alueet poliisin kanssa. Pelastuslaitosten määrä vähenisi 22:sta 11:een. Täällä tämä merkitsee Varsinais-Suomen ja Satakunnan pelastuslaitoksen yhdistymistä. Sekä Varsinais-Suomessa että Satakunnassa pelastuslaitos on järjestetty isäntäkuntamallilla. Isäntinä ovat niin Turku ja Pori, kuitenkin niin että toiminnasta vastaava aluepelastuslaitos on valittu koko maakunnan alueelta ja kokoonpano noudattaa kuntavaalien tulosta.

Maakunnan liitto oli kokoonkutsujana ja organisoijana kun joitakin vuosia sitten muodostettiin nykyinen Varsinais-Suomen aluepelastuslaitos. Keskustelut käytäneen nyt suoraan kummankin maakunnallisen aluelauta-kunnan organisoimana, joten maakunnan liittoa/liittoja ei kenties siihen tarvita. Viime kädessä kunnat päättävät miltä pohjalta - isäntäkunta, liikelaitos vai kuntayhtymä - toimintaa järjestetään.

#### **5. Uusia tehtäviä vaivihkaa maakuntien liitoille**

Maakuntien liittojen tehtävät lisääntyvät. Viime kuussa lausunnolla olleet sisäasiainministeriön esitykset uusiksi ampumarata- ja ampuma-aselaeiksi sisälsivät liitoille ampumaratojen koordinoititehtäviä. Nyt työ- ja elinkeinoministeriö on siirtänyt liitoille alueellisen energianeuvonnan kilpailutuksen ja hankekoordinoinnin. Tärkeitä ja liiton toimintakenttään sopivia tehtäviä ja on toki periaatteessa hienoa, että TEM näkee tässäkin maakuntien liitot keskeisiksi toimijoiksi. Vuorovaikutus liittojen kanssa vain on valmistelussa päässyt unohtumaan. Samoin uusien tehtävien resursointi.

Motiva Oy on pyytänyt 26.11.2013 työ- ja elinkeinoministeriön toimeksiannosta joulun aikaan hankeesityksiä maakuntaliitoilta alueelliseen energianeuvontaan 2014. Haku kohdennetaan vuonna 2014 maakuntiin tavoitteena saada yksi hakemus kustakin maakunnasta. Uudenmaan maakunnasta voidaan hyväksyä maakuntaliiton hakemuksen lisäksi myös erillinen hakemus pääkaupunkiseudulta.

Lisäksi hakijoita pyydetään huomioimaan, että kyseessä on julkinen hankinta ja maakunnalliset neuvonnat tulee kilpailuttaa hankintalain mukaisesti. Rahoituksen hakijan on kilpailutettava hankintansa, mikäli se hankkii sen ulkopuoliselta taholta. Tarkoitus on, että neuvontatoiminta jatkuisi energianeuvontaa vuonna 2013 toteutaneissa maakunnissa ja että toiminta lisäksi käynnistyisi niissä maakunnissa, joissa sitä ei vielä ole.

Vaikutukset kohdistuvat erityisesti nykyisten neuvontayksiköiden käynnistämisen toiminnan jatkumiseen, nykyisten toimijoiden henkilöstökrytoinnin vaikeutumiseen tai jopa nykytoiminnan loppumiseen, tämäkö on TEMin tavoite? Useissa maakunnissa, kuten Varsinais-Suomessa, on toiminta pyörinyt jo viime vuoden alueellisen neuvontaorganisaation toimesta. Meillä Valonia on koordinoitunut ja myös koonnut omarahoitusosuuden tämän teeman osalta.

Motiva on budjetoinut Varsinais-Suomen osuudeksi 40 000 €, jonka lisäksi maakunnasta tarvitaan 40 000 € omarahoitusta. Myös omarahoitusosuus pitäisi löytää tässä mallissa joulun pyhien aikana. Hyvin toimien olisi etukäteen mietitty (TEM/Motiva) ja keskusteltu liittojen kanssa miten energianeuvonnan toiminta ja rahoitus tulisi alueilla toteuttaa ja koordinoita.